

הקשר בין מיצובו של המטופל במרכז באשפוז שיקומי לבין איכות הטיפול ותוצאותיו: ניתוח מצב והמלצות למדיניות

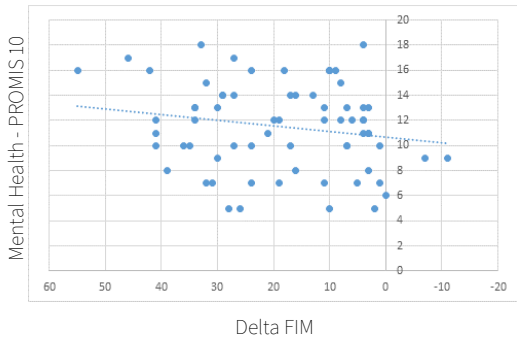
Gerteis M. et al; 1997

- רד הובר-מחלין^{1,2}, טוביה חורב¹, דן גרינברג¹, טטיאנה ונדר³, אליאור מורה⁴
1. המחלקה למדיניות וניהול מערכות בריאות, אוניברסיטת בן גוריון בנגב
 2. המחלקה לפיזיותרפיה ע"ש איתן ויונתן לקס, מרכז רפואי שערי צדק
 3. המחלקות לשיקום נורולוגי ואשפוז יום שיקומי, מרכז רפואי גריאטרי שיקומי הרצפלד
 4. המחלקה לשיקום, מרכז רפואי הדסה הר הצופים

רקע

בשנים האחרונות חל שינוי בגישה המסורתית אשר התייחסה למחלה, אבחון והטיפול ולא למטופל כאדם עם צרכים ותפיסת חולי ייחודית המשפיעה על המטופל ומשפחתו. משרד הבריאות בישראל אימץ את גישת 'המטופל במרכז' (Patient Centered Care-PCC) כאחד מיעדי המרכזיים.

ממצאים כמותיים

- קשר חיובי בין שני רכיבי השאלון PROMIS10, המעודד השתתפות פעילה במשפחה ובחברה
- קשר גבולי בין השיפור התפקודי ב-FIM לבין הרכיב המנטלי ב-PROMIS10 המעודד תמיכה רגשית, כחלק מגישת ה-PCC

שיטות מחקר

- איכותני - ראיונות עומק:**
- 20 קובעי מדיניות
 - 20 אנשי צוות
 - 20 מטופלים אחרי ארוע מוחי
- כמותי - 70 מטופלים משוחררים:**
- FIM- הערכת הצוות
 - PROMIS10- הערכת המטופל

מטרות המחקר

- לנתח כיצד קובעי מדיניות, אנשי צוות והמטופלים תופסים את נושא חווית המטופל וגישת ה-PCC
- לבחון את הקשר בין חווית המטופל וגישת ה-PCC לבין תוצאות השיקום
- מתן המלצות לקובעי מדיניות

ממצאים איכותניים

”

”התחושה הזאת שתשמרו, תשמרו עליי כאדם!” (מטופל)

”זה דורש עוד חמש דקות חשיבה. כההליך חינוכי לצוות צריך להבנות דפוס של התחשבות בעמדה של המטופל...” (קובע מדיניות)

”אני לא מחפשת חוויה חיובית, אני מחפשת חוויה בונה, מרפאת, מעצימה...” (איש צוות)

”אתה מגיע לשטח ומתחיל לכבות שריפות, אתה נשחק, אין לך כוח ואוויר. האנשים הופכים להיות קהיי חושים...” (קובע מדיניות)

מה חשבו המרואיינים?

קובעי מדיניות: שיתוף המטופל, ראיית צרכיו האישיים, בחירת הסטודנטים על סמך תקשורת בינאישית, חינוך רפואי שוטף ועבודת צוות, הוספת תקינה ומניעת שחיקה

אנשי צוות: ראיית המטופל כאדם שלם, שיתוף והסבר שוטף, מטופל ומשפחתו כיחידה אחת

מטופלים: הסבר שוטף, שיתוף, יחס אישי, הקשבה ואמפטיה, אדם שלם

המלצות לקובעי מדיניות

- קביעת מדיניות ונהלים ברורים והטמעתם בשטח
- בחינת מיומנות תקשורת בינאישית בעת בחירת סטודנטים לתחומי הרפואה
- הכשרת הצוותים הטיפולים והמנהלתיים והטמעת סדנאות שירות
- הפחתת שחיקה והבטחת סביבת עבודה, שיאפשרו מפגש טיפולי הולם
- ניטור ורגולציה, לרבות סוגיות התקינה

מסקנות

- קיימת מודעות בשטח, אך הבנת הנושא מוגבלת
- מיצובו של המטופל במרכז קשור גם לנושאים שאינם משתקפים בחוויית המטופל
- המחקר הציף את הראיה הרב מימדית בהיבט הטיפולי, הארגוני והמערכתי התורם לאיכות הטיפול ומיצוב המטופל